

Budai Andrea

A JÖVŐ TECHNOLÓGIÁI A BÜNTETÉS- VÉGREHAJTÁSI PÁRTFOGÓ FELÜGYELETBEN

*Future technologies in probation supervision
of the Prison Service*

A projekt célja a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői munkában egy modern, digitális rendszer bevezetése, amely csökkenti az adminisztrációs terheket, racionalizálja a munkafolyamatokat és hatékonyabbá teszi a pártfogoltakkal való kapcsolattartást. Az új rendszer lehetővé tenné, hogy a felügyelők több időt fordíthassanak a személyes mentorálásra, elősegítve ezzel a pártfogoltak sikeres reintegrációját és a visszaesési arány csökkenését. A program kiemelt figyelmet fordítana a pártfogoltak digitális felkészítésére is, amely hidat képezne a „digitális szakadék” felett. A javaslatok közé tartozik az elektronikus ügykezelői rendszer, a biztonságos kommunikációs platformok, valamint a prediktív elemzéseken alapuló döntéstámogatás bevezetése. A projekt várható eredményei között szerepel az adminisztrációs idő csökkenése, a visszaesési arány mérséklődése és a közbiztonság növekedése. A gazdasági adatok elemzése alapján a kezdeti beruházások gyorsan megtérülhetnek, és hosszú távon a társadalom számára is jelentős eredményeket hozhat.

Kulcsszavak: digitalizáció, bv. pártfogó felügyelő, hatékonyság növelése, digitális szakadék, reintegráció

The aim of the project is to introduce a modern, digital system for probation officers, which will reduce administrative burdens, streamline work processes, and make communication with probationers more efficient. The new system would allow probation officers to spend more time on personal mentoring, thereby promoting the successful reintegration of probationers and reducing recidivism rates. The program would also focus on digital training for probationers, which would bridge the ‘digital gap’. Proposals include the introduction of the electronic case management system, the secure communication platforms, and the decision support based on predictive analytics. The expected outcomes of the project include a reduction in administrative time, a decrease in recidivism rates, and an increase in public safety. Based on an analysis of economic data, the initial investments could be recouped quickly and could also yield significant long-term benefits for society.

Keywords: digitalization, probation officer, efficiency improvement, digital gap, reintegration

Bevezetés

A projekt célja egy modern, digitális rendszer bevezetése a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők (a továbbiakban: bv. pártfogó) munkájába. A digitalizáció révén csökkenthetők a bv. pártfogók adminisztrációs terhei, racionalizálhatók a munkafolyamatok és hatékonyabbá tehető a pártfogoltakkal való kapcsolattartás. A rendszer alkalmazásával a bv. pártfogók több időt fordíthatnának a személyes mentorálásra, ami elősegíti a pártfogoltak sikeres társadalmi reintegrációját és hosszú távon csökkenti a visszaesési arányt, ezzel növelve a közbiztonságot. A program kiemelt figyelmet fordítana a pártfogoltak digitális felkészítésére, hidat építve a „digitális szakadék” felett.

A probléma és a jelenlegi helyzet elemzése

A bv. pártfogó munkáját napjainkban még mindig főként a papíralapú ügyintézés, a manuális adatrögzítés és a lassú kommunikáció jellemzi. A hiányos digitális infrastruktúra miatt a bv. pártfogók munkaidejének jelentős része az adminisztrációs feladatok elvégzésével telik, ami – ahelyett, hogy a pártfogoltak támogatására fókuszálhatnának – rutinfeladatokat ró rájuk. A jelenlegi rendszerben az információk elérése lassú és nehézkes, a kockázatértékelés gyakran csupán a bv. pártfogók személyes tapasztalatán alapul. A pártfogoltak számára is nehézséget okozhat a kapcsolattartás, különösen, ha távol élnek a bv. pártfogók irodájától vagy a digitális eszközökhöz való hozzáférésük korlátozott.

A digitalizációval elérhető észszerűsítési javaslatok

A projekt terv a következő kulcsfontosságú területeken hozhat pozitív eredményt.

Elektronikus ügykezelői rendszer bevezetése

Egy központi digitális adatbázisban tárolnánk a pártfogoltakkal kapcsolatos releváns adatokat, beleértve a bírósági ítéleteket, a felügyeleti jelentéseket (környezettanulmány, pártfogó felügyelői vélemény, valamint egyéb, a büntetés végrehajtását befolyásoló pártfogói jelentések, javaslatok) és a kockázatértékelési adatokat. A bv. pártfogók a helyszínen, mobil eszközök segítségével rögzíthetnék az információkat, kiküszöbölve a duplikált adatrögzítést.

A rendszer – a rögzített adatok alapján – automatikusan generálná a bírósági, illetve a havi statisztikai jelentéseket. Ezzel heti több órányi adminisztrációs időt takaríthatnánk meg, amelyet a bv. pártfogók közvetlen, személyes kapcsolattartásra fordíthatnának.

Hatékonyabb kommunikáció és távfelügyelet

A biztonságos kommunikációs platform egy titkosított webes felületen vagy mobilalkalmazáson keresztül tenné lehetővé a gyors és hatékony kapcsolatfelvételt a pártfogoltakkal, a többi bv. pártfogóval és a társszervekkel. A felületen keresztül videohívásokat is lebonyolíthatnának, így a távfelügyelet is megvalósulhatna a reintegrációs és otthonápolási őrizetet töltő fogvatartottak esetében.

Az automatizált emlékeztetők segítségével a rendszer értesítené a pártfogoltakat a találkozóról, kötelező programokról és határidőkről, ezzel tehermentesítve a büntetés-végrehajtási pártfogókat, valamint csökkentve a postai felhívások szükségességét.

Adataalapú döntéstámogatás és kockázatértékelés

A kereshető adatbázisok segítségével a bv. pártfogók bármely pártfogoltra vonatkozó információkat rövid idő alatt elérhetnének, ami megalapozottabb döntés tenne lehetővé a felügyeleti szint meghatározásakor.

A rögzített adatok alapján a prediktív elemző szoftver képes lenne felismerni azokat a mintákat, amelyek a visszaesés kockázatának növekedésére utalnak. Például figyelhetné, ha a pártfogolt nem vesz részt a kötelező programokon, mint a csoportfoglalkozások, a pszichológiai terápiák vagy a munkaügyi központba történő bejelentkezés. A rendszer a kockázatokról figyelmeztetést küldene a bv. pártfogónak, így lehetővé tenné a proaktív beavatkozást. Fontos hangsúlyozni, hogy az elemzés csupán támogatja a döntést, a végső döntés meghozatala minden esetben a bv. pártfogó feladata.

Képzés és felkészítés

A digitalizáció sikere nem csupán a technológián, hanem a felhasználók felkészültségén is múlik.

Bv. pártfogók projekt keretében történő képzése átfogó oktatási program kidolgozását teszi szükségessé, mely oktatási anyag magában foglalná az új szoftverek használatát, az adatbiztonsági protokollokat és a digitális kommunikáció etikai szabályait.

A pártfogoltak számára – a program használatának elsajátítása és a „digitális szakadék” áthidalása érdekében – szükséges lenne oktatást biztosítani. Ennek részeként például kötelező, ingyenes digitális írásfejlesztő képzéseket lehetne előírni, akár bírósági ítéletben meghatározott magatartási szabályként. Ez a képzési lehetőség leginkább az X és az Y, de a Z generációs pártfogoltaknak is elengedhetetlenül fontos, mert a lényeglátás és a kötelezettségek teljesítése elsődleges szempont a pártfogó felügyelet

sikeressége érdekében. A program segítené őket az okostelefonok és a webes felületek célirányos használatában, ami kulcsfontosságú a modern társadalomba való sikeres visszailleszkedéshez.

Adatbiztonsági és etikai szempontok

A rendkívül érzékeny személyes adatok kezelése során a legszigorúbb adatbiztonsági és etikai elveknek kell érvényesülniük.

A titkosítási és hozzáférési protokoll a rendszerben tárolt minden adat vonatkozásában a legmagasabb szintű védelmet írná elő, személyre szabott beállításokkal. A hozzáférés szigorú jogosultsági rendszer szabályozná, és minden, a rendszerbe történő belépés és adatfelhasználás nyomon követhető lenne.

A prediktív elemzésekkel kapcsolatban egyértelmű etikai szabályzatot dolgoznánk ki, amely garantálná, hogy az adatok kizárólag a döntéshozatal támogatására szolgáljanak.

A rendszer átlátható és könnyen kezelhető lenne, melynek alkalmazásával a pártfogoltak tájékoztatást kaphatnának arról, milyen adatok alapján történik az értékelésük.

Várható eredmények és hatások

A projekt hosszú távon jelentős pozitív hatásokkal járna. Az adminisztrációval töltött idő csökkenésének eredményeként a büntetés-végrehajtási pártfogók több mint 20%-kal több időt fordíthatnának a pártfogoltakkal való egyéni munkára, ami javíthatná a pártfogói tevékenység minőségét és hatékonyságát.

A proaktív felügyelet és a célzott, személyre szabott támogatás révén a visszaesési arány jelentősen csökkenhetne, mivel a pártfogoltak egyéni szükségleteihez illeszkedve nyújtana segítséget, facilitálva a társadalomba történő sikeres visszailleszkedést.

A hatékonyabb felügyelet és a sikerebb reintegráció a visszaesések számának csökkentésével hozzájárulhatna a közbiztonság növekedéséhez.

A modern, digitális eszközökkel támogatott munkakörnyezet nemcsak a pártfogó felügyeleti szakma színvonalát emelné, de a fiatal szakemberek számára is vonzóbbá tenné a szakterületen történő karrierépítést.

Gazdasági feltételek és fenntarthatóság

A projekt megvalósításához szükséges becsült források a következő főbb tételekből tevődnek össze: szoftverfejlesztés, hardverbeszerzés, képzések és karbantartás. Ezek a kiadások azonban a hosszú távú működési megtakarítások és a társadalom számára hasznos eredmények (például fogvatartottak számának csökkenése) révén többszörösen megtérülnének.

Beruházási költségek (egyszeri kiadások)

Szoftverfejlesztés

Egy komplex ügykezelői és döntéstámogató rendszer egyedi fejlesztése 50–80 millió Ft közé eshet, ami magában foglalná az igényfelmérést, a tervezést, a fejlesztést, a tesztelést és a pilot program bevezetését.

Hardverbeszerzés

Országosan mintegy 1 000 fő bv. pártfogó számára kellene mobil eszközöket (például tableteket) biztosítani. Egy professzionális tablet, kiegészítőkkal (billentyűzet, tok) és szoftverlicenc-díjakkal – 300 000 Ft/eszköz költséggel kalkulálva – összesen 300 millió Ft-ba kerülne.

Képzési költségek

Az 1 000 fő bv. pártfogó és a kiemelt pártfogoltak számára tartott képzések, szakmai mentorprogramok, valamint az oktatási anyagok kidolgozása körülbelül 10 millió Ft-ot igényelne.

A fentiek alapján az összes becsült beruházási költség 360–390 millió Ft.

Működési költségek és fenntartás (éves kiadások a projekt indulása után)

A rendszerkarbantartás, a licencdíjak, a szoftverek karbantartása, a frissítések és a szerverinfrastruktúra fenntartása a teljes beruházási költség hozzávetőleg 10–15%-a, azaz körülbelül 5–10 millió Ft lenne évente.

A mobil eszközök adatforgalma, valamint a kiegészítő programok (például titkosított kommunikációs szoftverek) költsége körülbelül 3 millió Ft lenne évente.

A bv. párfogók rendszeres továbbképzése és az új munkatársak betanítása évente körülbelül 5 millió Ft-os kiadást jelentene.

Az összes éves működési költség becsült értéke 13–18 millió Ft lenne.

Várható megtérülés és megtakarítások

A projekt gazdasági megalapozottságát a következő adatok igazolják: az adminisztrációs költségeket érintő megtakarítás egy bv. párfogó munkabérére vetítve (a 2015. évi XLII. törvény 12. mellékletének¹ „E” kategóriája alapján átlagosan 613 500 Ft-tal számolva) jelentős. Egy adminisztrációval töltött óra mintegy 3 833 Ft-ba kerül. A digitalizáció révén fejenként heti 4–5 órányi adminisztrációs idő lenne megtakarítható, amely országos szinten havonta hozzávetőleg 20 millió Ft, évente 240 millió Ft költségcsökkentést jelentene. A megtakarítások már a második évben meghaladhatják a beruházási költségeket.

A távfelügyelet és az elektronikus dokumentumkezelés révén a bv. párfogók utazási és postaköltsége körülbelül 40–50 millió Ft-tal csökkenhetne évente.

A bűnelkövetők magas aránya jelentős pénzügyi terhet ró a társadalomra (közigazgatás, bünyügyi igazságszolgáltatás, büntetés-végrehajtás felmerülő költsége). Feltételezem, hogy a visszaesési arány minimális csökkenése több milliárd forintos megtakarítást eredményezhetne éves szinten, amelyhez a bv. párfogók tevékenységének digitalizálása jelentős mértékben hozzájárulhatna.

Várható eredmények és hatások

A projekt költség-haszon elemzése alapján várhatóan 2–3 éven belül megtérülhetnének a projekt beruházási költségei.

A gazdasági előnyökön túl úgy vélem, a legjelentősebb haszon a visszaesési arány csökkenéséből adódó, az egész társadalmat érintő növekvő közbiztonság lenne.

A számadatokkal alátámasztott terv meggyőzően bizonyítja, hogy a digitalizáció nem pusztán egy modernizációs törekvés, hanem egy gazdaságilag is indokolt, hosszú távon fenntartható befektetés a bv. párfogó felügyeleti rendszer hatékonyabbá tételére.

A projekt a büntetés-végrehajtási szervezet modernizációjának kulcsfontosságú lépése lenne, amely a technológia segítségével egy emberközpontúbb és hatékonyabb rendszert hozna létre.

¹ 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról

A téma továbbgondolható a jövőre vonatkozóan is. Milyen technológiák (például mesterséges intelligencia, kiterjesztett valóság, viselhető eszközök) jelenhetnének meg a következő 5–10 évben, és hogyan alakíthatnák át a bv. pártfogók munkáját? Képes-e a mesterséges intelligencia segíteni a visszaesési minták azonosításában, vagy a VR-szimulációk segíthetnek-e a pártfogoltaknak a valós élethelyzetekre való felkészülésben (például állásinterjúk gyakorlása)?

A pártfogoltak és a digitalizáció – Kihívások és lehetőségek

A bv. pártfogók munkavégzésének digitalizációja nem csupán a feladatok ellátásának könnyítését célozza, hanem közvetlen hatással van a pártfogoltakra is. Számukra a digitális eszközök használata egyrészt a reintegráció eszköze lehet, másrészt komoly kihívásokat is tartalmazhat.

Egy, a pártfogó felügyelet alatt álló személyek részére fejlesztett mobilalkalmazás lehetővé tenné a foglalkoztatási programokhoz, önéletrajzi sablonokhoz, képzési lehetőségekhez és szociális támogatásokhoz való könnyebb hozzáférést. Az applikáció egyik funkciója lehetne, hogy a pártfogoltak számára releváns, földrajzilag közeli lehetőségeket ajánl fel (például álláslehetőségeket vagy önkéntes munkákat), amely fokozná a motivációt és a saját életük alakításában érzett kontrollt.

A digitális ismeretek és eszközök hiánya komoly akadályt jelenthet sok pártfogolt számára. A bv. pártfogóknak fel kell készülniük arra, hogy egyes pártfogoltak nem tudnak, vagy nem akarnak élni a felkínált lehetőségekkel. Fontos, hogy a digitalizált rendszer ne zárjon ki senkit, és a pártfogó felügyeleti rendszer továbbra is biztosítsa a személyes, papíralapú ügyintézés lehetőségét is azok számára, akiknek erre szükségük van. A digitális eszközök minél szélesebb körben történő elfogadása érdekében a bv. intézetekben már a szabadulás előtt érdemes lenne digitális írástudást fejlesztő képzéseket tartani.

A digitalizáció tehát nem csupán az adminisztrációról és a hatékonyságról szól, hanem arról is, hogy a bv. pártfogó felügyeleti rendszer a XXI. századi kihívásoknak megfelelően modernné, emberközpontúvá és sikeresé váljon.

Felhasznált irodalom

2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról. Online: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1500042.tv> (Letöltés ideje: 2026. február 02.)